

8.09.2017r. Konferencja „Zbiorowe stosunki pracy w Europie: pomiędzy centrum a peryferiami” (Industrial Relations in Europe Conference 2017: Between Core and Peripheries)

Organizatorem konferencji było Polskie Towarzystwo Socjologiczne.

W panelu dyskusyjnym uczestniczył Z.Mierzejewski FZZ . Uczestniczyli również : J.Guz OPZZ, J.Męcina Lewiatan, J.Bartnik ZRP, M.Głądoch PRP, W.Warski BCC.

Podczas dyskusji przewijały się wątki o przyszłości UE, Roli Polski w niej. Poniżej kilka wybranych wątków oraz przypomnienie kluczowych materiałów które były podłożem do rozszerzonej dyskusji:

Dyskusja o przyszłości Europy, a dokładnie Unii Europejskiej toczy się od chwili jej powstania. Bo to projekt, który się nie kończy, a reaguje na zmieniający się świat. Jak lubił mówić prof. Bronisław Geremek, z Unią jest jak z jadą na rowerze, nie możesz przestać pedałowac, bo się w końcu przewrócisz.

Ale oczywiście nas interesuje ostatnia faza tej dyskusji. Ja zacząłbym od Deklaracji Rzymskiej, którą przyjęto 25 marca w tym roku z okazji 60 rocznicy Traktatów Rzymskich.

Jest to wskazanie kierunku myślenia o przyszłości UE, co do którego zgodzili się wszyscy, bo deklarację podpisali przywódcy wszystkich państw członkowskich.

Treść nie jest zbyt długa, więc kopiuję całość:

My, przywódcy 27 państw członkowskich i instytucji Unii Europejskiej, wyrażamy dumę z jej osiągnięć: wypracowanie europejskiej jedności to odważne, dalekowzroczone przedsięwzięcie. Sześćdziesiąt lat temu, doświadczeni tragedią dwóch wojen światowych, postanowiliśmy stworzyć silną więź i odbudować kontynent z popiołów.

Zbudowaliśmy wyjątkową Unię o wspólnych instytucjach i mocnych wartościach, wspólnotę pokoju, wolności, demokracji, praw człowieka i praworządności; jedną z największych gospodarczych potęg, zapewniającą niespotykany poziom ochrony socjalnej i dobrobytu. Jedność europejska zaczęła się jako marzenie nielicznych, a stała się nadzieją wielu. Potem Europa znów stała się jednością.

Dziś jesteśmy zjednoczeni i silniejsi: setki milionów ludzi w całej Europie czerpie korzyści z życia w rozszerzonej Unii, która przewyciężyła dawne podziały. Przed Unią Europejską stoją bezprecedensowe wyzwania, globalne i wewnętrzne: konflikty regionalne, terroryzm, rosnąca presja migracyjna, protekcyjizm, nierówności społeczno-ekonomiczne. Wspólnie jesteśmy zdecydowani stawić czoła wyzwaniom szybko zmieniającego się świata i zapewnić obywatelom zarówno bezpieczeństwo, jak i nowe możliwości.

Uczynimy Unię silniejszą i odporniejszą dzięki jeszcze większej jedności i solidarności oraz poszanowaniu wspólnych zasad. Jedność jest i koniecznością, i naszym wolnym wyborem. Pojedynczo zostalibyśmy zmarginalizowani przez globalną dynamikę. Razem mamy największą szansę wpływać na nią oraz bronić naszych interesów i wartości.

Będziemy działać wspólnie – w zależności od potrzeb w różnym tempie i z różnym nasileniem – podążając w tym samym kierunku, jak czyniliśmy to w przeszłości, zgodnie z Traktatami pozostawiając drzwi otwarte dla tych, którzy zechcą przyłączyć się później. Nasza Unia jest niepodzielona i niepodzielna.

Chcemy, by w ciągu najbliższych dziesięciu lat stała się bezpieczna i pewna, dostatnia i konkurencyjna, by rozwijała się w sposób zrównoważony i była społecznie odpowiedzialna. By miała wolę i potencjał do odgrywania kluczowej roli w świecie i nadawania kształtu globalizacji.

Chcemy Unii, w której obywatele mają nowe możliwości rozwoju kulturalnego i społecznego oraz wzrostu gospodarczego; która pozostaje otwarta dla krajów Europy szanujących nasze wartości i zobowiązujących się je wspierać.

W czasach zmian, świadomi obaw wyrażanych przez obywateli, zobowiązujemy się podjąć program rzymski i pracować nad urzeczywistnieniem następujących celów:

1. Bezpieczna i pewna Europa: *Unia, w której wszyscy obywatele czują się bezpiecznie i mogą się swobodnie przemieszczać; w której nasze granice zewnętrzne są chronione i która prowadzi efektywną, odpowiedzialną i zrównoważoną politykę migracyjną, z poszanowaniem norm międzynarodowych; zdecydowana zwalczać terroryzm i przestępczość zorganizowaną.*

2. Dostatnia i rozwijająca się w sposób zrównoważony Europa: *Unia, która tworzy wzrost i miejsca pracy; w której mocny, połączony i rozwijający się jednolity rynek, otwarty na transformację technologiczną, oraz stabilna i jeszcze mocniejsza jednolita waluta stwarzają możliwości wzrostu, spójności, konkurencyjności, innowacji i wymiany, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw; propagująca trwały i zrównoważony wzrost poprzez inwestycje, reformy strukturalne i prace na rzecz dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej; w której poziom gospodarek wyrównuje się, energia jest bezpieczna i dostępna po przystępnej cenie, a środowisko czyste.*

3. Europa o charakterze socjalnym: *Unia, która – w oparciu o trwały wzrost – wspiera postęp gospodarczy i społeczny, a także spójność i konwergencję, a zarazem podtrzymuje integralność rynku wewnętrznego; uwzględniająca różnorodność systemów krajowych i kluczową rolę partnerów społecznych; promująca równość kobiet i mężczyzn, a także prawa i równe możliwości dla wszystkich; zwalczająca bezrobocie, dyskryminację, wykluczenie społeczne i ubóstwo; w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości i mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie na całym kontynencie; Unia chroniąca dziedzictwo kulturowe i promująca różnorodność kulturową.*

4. Europa o silniejszej pozycji na arenie światowej: *Unia nadal rozwijająca istniejące partnerstwa, budująca nowe oraz promująca stabilność i dobrobyt nie tylko w najbliższym wschodnim i południowym sąsiedztwie, ale także na Bliskim Wschodzie, w całej Afryce i w wymiarze globalnym; Unia gotowa wziąć na siebie więcej obowiązków i wspierać tworzenie bardziej konkurencyjnego i zintegrowanego przemysłu obronnego; zdecydowana zwiększać*

swoje wspólne bezpieczeństwo i wzmocnić obronność, również we współpracy i na zasadzie komplementarności z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i zobowiązań prawnych; Unia aktywnie działająca w ONZ i opowiadająca się za systemem wielostronnym opartym na zasadach, dumna ze swoich wartości i troszcząca się o swoich obywateli, propagująca wolny i sprawiedliwy handel oraz pozytywną globalną politykę klimatyczną.

Będziemy realizować te cele w niezłomnym przekonaniu, że przyszłość Europy spoczywa w naszych rękach oraz że UE jest najlepszym narzędziem służącym osiągnięciu tych celów. Zobowiązujemy się wsłuchiwać w obawy wyrażane przez obywateli i reagować na nie; będziemy także współpracować z naszymi parlamentami narodowymi.

Będziemy działać razem na poziomie, na którym działania rzeczywiście odniosą skutek, bez względu na to, czy miałyby to być poziom Unii Europejskiej, krajowy, regionalny czy lokalny; oraz w duchu zaufania i lojalnej współpracy, zarówno pomiędzy samymi państwami członkowskimi, jak i między nimi a instytucjami UE, zgodnie z zasadą pomocniczości. Pozostawimy niezbędne pole manewru na poszczególnych poziomach, by wzmocnić innowacyjność i potencjał wzrostu Europy.

Chcemy, by Unia była wielka w ważnych kwestiach, a w mniej istotnych działała z umiarem. Będziemy propagować demokratyczny, skuteczny i przejrzysty proces decyzyjny oraz lepszą realizację. My, jako przywódcy – we współpracy w ramach Rady Europejskiej i pomiędzy naszymi instytucjami – zapewnimy wdrożenie dzisiejszego programu, by jutro stał się on rzeczywistością. Zjednoczyliśmy się w imię zmiany na lepsze.

Europa to nasza wspólna przyszłość.

Rzym, 25 marca 2017 r.

Z punktu widzenia FZZ, szczególnie w kontekście przyszłości i zagrożeń wynikających z tzw. różnych prędkości bardzo ważny jest fragment:

Będziemy działać wspólnie – w zależności od potrzeb w różnym tempie i z różnym nasileniem – podążając w tym samym kierunku, jak czyniliśmy to w przeszłości, zgodnie z Traktatami pozostawiając drzwi otwarte dla tych, którzy zechcą przyłączyć się później. Nasza Unia jest niepodzielona i niepodzielna.

A więc może kierunek jest ten sam, ale będziemy działać w „różnym tempie i z różnym nasileniem”. To zapowiada też znane od lat dyskusje o różnych prędkościach, różnych kręgach integracji, twardym jądrze i pozostałych, etc.

Tuż przed podpisaniem Deklaracji Rzymskiej Komisja Europejska przedstawiła tzw. **Białą Księgę** i słynne już 5 scenariuszy przyszłości UE. Też warto je przypomnieć:

- - **Scenariusz 1: Kontynuacja** – UE-27 skoncentruje się na realizacji pozytywnego programu reform w duchu opublikowanych w 2014 r. wytycznych Komisji: „Nowy początek dla Europy” oraz uzgodnionej w 2016 r. przez 27 państw członkowskich deklaracji z Bratysławy. Oznacza to, że do 2025 r.:
 - Europejczycy będą mogli jeździć samochodami niewymagającymi kierowcy, podłączonymi do internetu. Przekraczanie granic w takich samochodach będzie jednak utrudnione z powodu ograniczeń prawnych i przeszkód technicznych.
 - Europejczycy będą zazwyczaj podróżować za granicę bez konieczności zatrzymywania się do kontroli. Zaostrzenie kontroli bezpieczeństwa będzie oznaczało konieczność przyjazdu na lotnisko lub stację kolejową na długo przed planowaną godziną odlotu lub odjazdu.
 - **Scenariusz 2: Nic poza jednolitym rynkiem** – Unia Europejska stopniowo skoncentruje się na jednolitym rynku, gdyż państwa członkowskie nie będą w stanie porozumieć się w coraz liczniejszych dziedzinach polityki. Oznacza to, że do 2025 r.:
 - Przekraczanie granic w celach służbowych lub turystycznych będzie utrudnione ze względu na regularne kontrole. Również znalezienie pracy za granicą będzie trudniejsze, a możliwość przeniesienia uprawnień emerytalnych do innego państwa nie będzie zagwarantowana. W przypadku choroby za granicą trzeba się będzie liczyć z wysokimi kosztami leczenia.
 - Europejczycy będą niechętnie korzystać z samochodów podłączonych do internetu ze względu na brak ogólnoeuropejskich przepisów i standardów technicznych.
 - **Scenariusz 3: Ci, którzy chcą więcej, robią więcej** – UE-27 będzie funkcjonować jak obecnie, ale umożliwi zainteresowanym państwom zacieśnianie współpracy w określonych obszarach, takich jak obronność, bezpieczeństwo wewnętrzne czy polityka społeczna. Powstanie „koalicja chętnych”, bądź też kilka takich koalicji. Oznacza to, że do 2025 r.:
 - 15 państw członkowskich utworzy korpus złożony z funkcjonariuszy policji i sędziów śledczych z zadaniem ścigania przestępczości transgranicznej. Pełne połączenie krajowych baz danych umożliwi natychmiastową wymianę informacji dotyczących bezpieczeństwa.
 - Samochody podłączone do internetu będą powszechnie stosowane w 12 państwach członkowskich, które zdecydowały się zharmonizować swoje przepisy dotyczące odpowiedzialności i standardy techniczne.
 - **Scenariusz 4: Robić mniej, ale efektywniej** – UE-27 skoncentruje się na skuteczniejszej i sprawniejszej realizacji celów w wybranych dziedzinach polityki, ograniczy zaś swoje działania tam, gdzie jej wartość dodana jest mało widoczna. Cała uwaga i ograniczone zasoby zostaną skierowane na wybrane dziedziny. Oznacza to, że do 2025 r.:
 - Europejski urząd ds. telekomunikacji będzie uprawniony do uwalniania częstotliwości dla transgranicznych usług telekomunikacyjnych, np. wykorzystywanych przez samochody podłączone do internetu. Będzie on chronił prawa użytkowników internetu i telefonii komórkowej niezależnie od tego, w jakim miejscu w UE się znajdują.
 - Nowa europejska agencja ds. walki z terroryzmem przyczyni się do zapobiegania dużym zamachom poprzez systematyczne śledzenie i oznaczanie podejrzanych.

- **Scenariusz 5: Robić wspólnie znacznie więcej** – państwa członkowskie zdecydują się współdzielić więcej uprawnień, zasobów i decyzji we wszystkich dziedzinach. Decyzje na szczeblu europejskim będą podejmowane sprawniej i szybko wprowadzane w życie. Oznacza to, że do 2025 r.:
 - Europejczycy, którzy zechcą złożyć skargę na temat planowanej w ich okolicy budowie turbiny wiatrowej, finansowanej ze środków unijnych, nie będą mogli skontaktować się z odpowiedzialną jednostką, gdyż władze lokalne odeślą ich do właściwych organów europejskich.
 - Samochody podłączone do internetu będą się bez przeszkód poruszać po całej Europie dzięki jasnym ogólnoeuropejskim przepisom. Kierowcy będą wiedzieć, że przestrzeganie przepisów egzekwuje unijna agencja.

Żaden scenariusz nie jest idealny powinna być kompilacja .

Podczas dyskusji powróciły stałe tematy. pracownicy delegowani, układy zbiorowe pracy problemy prawa pracy. Pracodawcy podkreślili problem z rynkiem pracy, brakiem rąk do pracy i zagrożeniem spowolnienia wzrostu gospodarczego z tego powodu. ZM podkreślił stanowisko strony związkowe w sprawie pracowników delegowanych, odniósł się do trudności w zawieraniu ponadzakładowych układów pracy, problemów z zatrudnianiem pracowników z Ukrainy.

Zygmunt Mierzejewski